

Bjarne Edelskov Nielsens translokationstale

Taler

Bjarne Edelskov Nielsen
Rektor på Gammel Hellerup
Gymnasium

Dato

26. juni 2026

Sted

Gammel Hellerup Gymnasium,
Svanemøllevej 87, 2900 Hellerup,
Denmark

1 Kære studenter

Jeg har en lille bekendelse.

5 Da jeg sad og skrev min studentertale til jer, gik det op for mig, at jeg ikke husker ét eneste ord af, hvad min egen rektor sagde til min translokation. Ikke ét.

Og det siger jeg med største respekt for min gamle rektor.

10 Jeg er sikker på, at hendes ord dengang var både kloge, velmenende og tilpas højtidelige. Men de er simpelthen forsvundet – fordampet og forduftet.

Til gengæld husker jeg stemningen til translokationen. Jeg husker lettelsen, der skyllede igennem mig og min årgang som et vildt sus, der ramte alle kroppens
15 nerver. Udsigt til Ros(kilde), og den vildeste følelse af at være nået i mål. Og så en vis stolthed over *endelig* at stå med huen på hovedet.

Den dag for sad jeg omgivet af klassekammerater og forældre, som havde været en del af mine tre gymnasieår. Præcis som I gør nu.

20

I dag er det jeres tur til at kaste jer over sommeren og indfange alle de drømme, der hiver og trækker i jer.

Men ingen når hertil helt alene. I har haft hinanden gennem de seneste tre år, og
25 I har haft et bagland, der har støttet, lyttet og heppet på jer undervejs.

Derfor skal der lyde en stor tak og et stort tillykke til jeres familier.

For der har helt sikkert været dovne morgener, hvor det krævede mere end ét

forsøg at få jer ud af sengen. Måske har der været diskussioner om lektier, fravær, prioriteringer som f.eks.; ”**skal** jeg virkelig lave den her aflevering – eller er AI min ven?”

- 35 I har haft mennesker omkring jer, som har bakket jer op, holdt ud og mindet jer om, at I kunne mere, end I selv troede. Stor tak til familierne for tålmodigheden, opbakningen og engagementet.

Og til jer studenter:

40

Det er ikke længe siden vi mødtes til Galla. Her sagde jeg, at der kun var én dag, som kunne overstråle Galla, og det er dagen i dag.

45

Nu sidder I her – og om lidt får I hver sit eksamensbevis i hånden. Et stykke papir, der viser, hvad I har fordybet jer i, kæmpet med, og hvad I fagligt er blevet rundet af igennem de seneste tre år.

Men I går også herfra med noget, som ingen kan måle, og som ingen kan tage fra jer.

50

Nemlig minderne, fællesskabet og følelsen af gennemført én lang maraton under eksamensperioden.

55

Det kan sagtens være, at mine ord ikke bliver hængende for evigt. Men stemningen her i dag og følelsen af at have nået i mål – glemmer I aldrig, for i dag er ikke bare en afslutning. Det er også en begyndelse på alle sommerens fester og på livets videre rejse.

60

Med huen på hovedet, er I mere end klar til at kaste jer over fremtiden. Nogle af jer har måske allerede lagt en plan – mens andre af jer stadigvæk er åbne og iagttagende på verden.

Uanset hvilket sted I står lige nu – må I love jeres rektor at holde fast i drømmene.

65

Som sangerinden Pil synger:

“Ved du, hvad jeg tror? Tror du ka’ bli’ til noget stort. Hvis du tør at drømme.”

70

Og det er måske mit vigtigste budskab i dag: I skal turde drømme verden stor.

For jeres historie er ikke skrevet færdig. GHG er uden tvivl et vigtigt kapitel, men det er ikke hele jeres livshistorie – selvom det kan føles sådan lige nu.

75

Der er sider, som endnu ikke er skrevet. Valg, I endnu ikke har truffet. Og muligheder, I endnu ikke har afsøgt.

80

For GHG handler ikke kun om faglighed, eksamener og karakterer, men også dannelse. Det handler også om, hvordan man lærer at være i verden sammen med andre. Hvordan man lytter, tager stilling, bliver klogere, tager fejl – og prøver igen.

85

Så hvis I ender med at glemme Formlerne, Passe compose og årstallene – hvad står så tilbage?

Det gør erfaringen, fornemmelse i kroppen og en rektor, som håber I har en indre stemme, der tør *Lytte. Spørge*. Vær nysgerrig og møde verden åbent.

90

Igennem tre år har I skabt en kultur her på stedet, som netop beviser min pointe.

I har vist jer som en årgang, der har været ambitiøse, socialt bevidst og præget af stor mangfoldighed.

95

Og her mener jeg ikke kun mangfoldighed forstået som forskellen på Østerbro og Gentofte.

Jeg mener mangfoldighed i måden, I har været elever på.

100

I rollen som elevrådsformænd har Mads og Ellen fyldt mit kontor med energi og højt humør og altid med skolens kerneværdier, som grundlag for at udvikle fællesskabet. Både i længere tid end de fleste formænd, men altid hensynet til at tale på vegne af hele årgangen og skolen.

105

Tak for forbilledligt samarbejde.

110 Og energien har I haft som årgang. Jeres smil og det lille men vigtige hej på gangene både smitter og præger relationerne og kontakten med andre på hele skolen:

Nogle af jer har stemplet ind med ro og fordybelse.

115 Enkelte af jer har faktisk været så sociale på ”lille fredag”, at I indimellem helt har glemt at komme i skole. Sådan kan det gå, når fællesskabet trækker i én.

Men mange af jer, der har rundet mit kontor, har også bevist noget vigtigt. At et kærligt spark bagi nogle gange kan hjælpe én tilbage på sporet. I véd selv, hvem I
120 er, og jeg vil særligt huske jeres vilje og evne til at ændre kurs og sætte ind med en særlig slutspurt.

Kære studenter 2026: I har vist, at Gammel Hellerup Gymnasium handler om meget mere end klasseundervisning og eksamener.

125 Det handler også om rummelighed og om fællesskaber, der opstår under juleklip, græskarudskæring, Oscar, Musical, krea-klub og Liga. Under debatter med vores naboskoler.

130 Når nogle tager initiativ, og andre følger med.

Tilsammen har I gjort Gammel Hellerup Gymnasium levende.

I har lært, at stærke fællesskaber ikke kommer af sig selv. De opstår, når man
135 bliver ved med at lytte, bidrage og forsøge at forstå hinanden.

Den nu afdøde svenske forfatter(inde) Ellen Key har engang skrevet noget klogt om dannelse, hun sagde:

140 “Dannelse er ikke, hvad vi har lært, men hvad vi har tilbage, når vi har glemt alt, hvad vi har lært.”

Og måske er det netop derfor, dannelse er så svær at måle.

145 For den viser sig ikke kun i det, man kan fremsige til en eksamen. Den viser sig også i måden, man møder andre mennesker på. I evnen til at stille spørgsmål,

lytte og rumme uenighed.

150 I forlader Gammel Hellerup Gymnasium med mange kompetencer, som jeg
håber, I holder fast i og I ikke ser de samme begrænsninger, som min generation
måske gjorde.

Filosofen Hannah Arendt udfolder, at virkelighed ikke er noget vi lever i, men
155 noget vi skaber og bevarer i fællesskab.

Verden er ikke et sted derude. Den er lige her, i jeres relationer og i de valg, I
tager med jer videre.

160 Derfor er det vigtigt, at I som næste generation værner om virkeligheden. At I
insisterer på at se og forstå verden sammen med andre. At I tør tage del i den.
For kriserne står i kø. Krige, uro og selvfølgeligheder om hvem der er ens allieret,
er ikke længere givet.

165 Her har vi også et fælles ansvar. Vi skal turde kigge indad – på vores vaner, vores
adfærd og vores måde at være sammen med andre på. For det er netop her, vi
kan gøre en forskel. Ikke fra den ene dag til den anden, men skridt for skridt.

I har så meget frihed, at den måske indimellem kan føles som et pres.

170 For når alt er *muligt*, skal alt så også lykkes?

I kommer måske til at tro, at I skal vælge rigtigt første gang. At alle andre har en
plan. At alle andre har styr på det.

175 Derfor er noget af det vigtigste at tænke sig om.

Der findes et gammelt latinsk ordsprog: Festina lente, som jeg altid ynder at sige.

180 Som kan oversættes til “Skynd dig – langsomt.”

Det lyder som en selvmodsigelse. Men måske er det præcis den påmindelse, vi
har brug for i en tid, hvor teknologien accelererer så hurtigt, at ingen kan
forudse, hvordan verden ser ud om fem eller ti år.

185

For selvfølgelig skal I se fremad. I skal vælge, fejle og lære.

190 Men I behøver ikke lade jeres tempo diktere af adgangskrav, algoritmer og andres forventninger.

Professor David Pedersen har senest slået et slag for, at udfordringen ikke er kunstig intelligens, men hvad den gør ved os, når vi holder op med at gøre det som følge af at bruge den.
195

Ikke kun det faktum, at AI nedsætter hjerneaktiviteten, men at pointen om, at lide for viden gør ingen skade.

200 Ultraforarbejdet faktuel viden gør os mætte, men spørgsmål er om vi får de rigtige vitaminer. I er den første årgang som har haft AI med jer alle tre år. Og lov I kontrollerer den, før den kontrollerer jer. For glæden ved at tænke selv, kan hurtigt forsvinde. – og ønsker vi en verden, hvor vi udliciterer tænkning til AI, for at slippe for det ubekvemme eller konfliktfyldte?

205 ”Skynd jer langsomt”: For det giver jer mulighed for at forblive menneske med alt hvad der er dig; at vælge uddannelse til og vælge en vej, der giver jer selv lov til at justere kursen, mens I bliver klogere.

210 For midt i karakterer, sociale medier, fremtidsplaner og præstationspres handler meget stadig om noget helt grundlæggende som AI ikke kan løse: At høre til.

Måske kender I Pauline, som synger det ret enkelt:

215 “Alle vil jo bare være noget for nogen.”

Og måske rammer hun noget, der ikke kun handler om at være ung, men om at være menneske. Særligt i en tid, hvor man kan være synlig for mange, kan man stadig længes efter at blive set rigtigt af nogle få.

220 Derfor betyder fællesskaber noget. Ikke kun de fællesskaber, der ser perfekte ud udefra, men dem, hvor I kan trække vejret frit. Hvor I kan være ambitiøse, men også tvivle sammen, være sårbare og kunne trives i forskellighed og nogle gange uenighed. Hvor I ikke behøver præstere for at høre til.

For livet skal ikke bestås. Det skal leves.

I kommer til at træ\e valg, hvor I ikke på forhånd ved, hvor de fører jer hen. Nogle veje giver først mening, når I er begyndt at gå på dem.

230

Og lad være med at tro, at livet først begynder, når I har fået styr på det hele.

Det gør det ikke.

235 Ingen forventer, at I kender hele plottet. Ingen forventer, at hele manuskriptet ligger klar.

For livet kommer ikke med en færdig drejebog. Det skal skrives undervejs.

240 Og måske er det netop dér, *dannelsen* viser sig.

Ikke som noget, man kan sætte på formel. Ikke som et færdigt svar. Men som noget, I bærer med jer, når I møder verden, andre mennesker og de valg, der endnu ikke har fundet deres form.

245

Tilbage til grundstemningen i gymnasiets sidste begivenhed: For når jeg skuer ud over det smukke hvide huelandskab, ser jeg ikke bare huer, navne og røde bånd.

250 Jeg ser tre års fagligt arbejde nu er vekslet til en studenterhue. 13 små familier i en stor årgang.

Jeg ser venskaber på tværs, grin, og en årgang, som har fundet mere og mere fodfæste undervejs med GHG som ramme.

255

I er modnet og I er klar til at gå ud i verden – og møde den med jeres faglighed og jeres menneskelighed.

260 Når I sidder til festerne ud på de små morgentimer, bør I også lige lytte til Odbjergs smukke tekst: ”Du føler dig svag, men tro mig lyset vender tilbage, – i morgen er der også en dag”. Så bliver perspektivet et andet. Netop dér bliver vi tvunget til at tage stilling, om vi vil leve i morgen, som den første dag i et langt liv.

Og netop nu kigger I måske på hinanden en allersidste gang, for hvem véd om I nogensinde mødes samlet igen. Lov at leve og bruge dagen til at turde leve frit.

Demokrati slår til hver en tid autokrati. Og bliver I tvivl, da vend jer om og se
270 hvor tråden, som spinder jer, kommer fra.

Skolens ansatte er både glade og stolte over at se I er nået i mål. De er overbevist om, at I vil klare jer godt og vil se tilbage på en tryk tid her på GHG.

275 Derfor er jeg både stolt og rørt, når jeg en sidste gang skuer ud over netop jeres årgang af 13 smukke GHG-familier, hvor motivet af jer indgyder *respekt* og håb. Tro, – håb og kærlighed på jeres studenterårgang, som også vil en bedre verden med sameksistens på trods af menneskers forskelligheder.

280 Om I er flyvefærdige til et langt liv skiller, vurderer I selv, så selvom et sabbatår er givet rigtig godt ud, så gør I klog i at vælge. Ikke vælge fra, men at vælge uddannelse til. Jeg tror ikke GHG har været de tre bedste år i jeres liv. Jeg tror GHG bliver de tre bedste år **for** jeres liv.

285 Jeg vil nu sende jer ud af GHG en sidste gang. Fra Nick og Jay's "én dag tilbage" er der kun få minutter tilbage.

Så lad dannelsen følge jer videre. Ind i det liv, den tid og det menneske, I hver især er på vej til at blive.

290

Og i respekt for almindannelsen, for fællesskabet og for alt dét, studenterhuen symboliserer, vil jeg nu bede jer, studenterne, rejse jer op.

For med disse ord dimitteres I som studenter fra Gammel Hellerup
295 Gymnasium, årgang 2026.

Tak for ordet!

Kilde

300 Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler og producent

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

305

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/bjarne-edelskov-nielsens-translokationstale-2026>

310

315

320

325

330

335

340